

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ім. М.І.ПИРОГОВА

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО
КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА**

**Тези доповідей
навчально-методичної конференції**

12 лютого 2020 року

м. Вінниця, 2020 р.

**Вінницький національний медичний університет
ім. М.І.Пирогова
Міністерство охорони здоров'я України**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКІСНОЇ
ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО
КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА**

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
12 лютого 2020 року

Вінниця – 2020

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
м. Вінниця, 12 лютого 2020 року

Редакційна колегія: В. М. Мороз (головний редактор)
Ю. Й. Гумінський (відповідальний редактор)
Л. В. Фоміна

Відповідальний за випуск: А. М. Гулевич

Конкуренція в освітньому середовищі потребує комплексного підходу, як з боку студента, так з боку освітнього закладу, для кращого та глибшого розуміння та єдності конкурентного середовища і конкурентних відносин, які знаходяться у постійному взаємозв'язку.

Розвиток медичної науки і практики в умовах глобального конкурентного середовища зумовлюють вносити корективи в підготовку та підвищення кваліфікації медичних працівників із наближенням їх освіти до міжнародних стандартів. Саме тому, якість освіти у вищих навчальних закладах необхідно покращити шляхом ефективної організації та інформатизації навчального процесу, впровадження передових наукових розробок у практику викладання, забезпеченням високого професіоналізму викладачів, створенням сучасної навчально-методичної бази в усіх освітніх галузях, зокрема і медичній.

Збірник розрахований на всіх працівників медичної галузі.

діагностики, регламентованої державними та міжнародними узгоджувальними документами. На II етапі встановлюють особливості соматопсихічного синдрому із застосуванням комплексу стандартизованих опитувальників для визначення рівня невротизації за Л. І. Вассерманом (2002), рівня реактивної та особистісної тривожності за Ч.Д. Спілбергером - Ю. Л. Ханіним (2002), рівня депресивних станів за Зунге (2002).

Оцінка показників здійснюється за допомогою стандартних ключів інтерпретації результатів. Для оптимізації подальшої тактики ведення пацієнтів з коморбідними СПР нами запропоновано використання інтегративного показника, що є алгебраїчної сумою ступенів кожного з вище зазначених психологічних порушень. Це дозволяє стратифікувати хворих на групи за рівнем виразності СПР та визначити наявність соматопсихічного синдрому в клініці захворювань внутрішніх органів.

Обстеження 207 хворих на БА та 330 хворих на ХОЗЛ на базі кафедри пропедевтики внутрішньої медицини ВНМУ ім. М.І. Пирогова дозволило діагностувати супутні СПР у 39,1% хворих на БА та 22,2% хворих на ХОЗЛ. Доведено, що запропонований та апробований підхід дозволяє на ранніх етапах встановити категорію пацієнтів з коморбідним соматопсихічним синдромом та індивідуалізувати підходи щодо їх курації із застосуванням комплексних методів лікування з проведенням психологічної корекції.

Коньков Д.Г.

Впровадження силлабусу як можливість реалізації індивідуальної освітньої траєкторії

Симуляційна медична освіта – це метод навчання, який включає в себе високоякісні симулятори та/або стандартизованих пацієнтів для моделювання медичного випадку або пацієнта, дозволяючи студентам-медикам відпрацювати свої клінічні навички, перш ніж зустрічатися з реальним пацієнтом. Ці заняття є цікавими та інтерактивними і включають в себе «активне навчання з емоційним зв'язком», яке дозволяє учням застосовувати знання, отримані під час навчання симуляції, в реальних випадках.

Проте розробка та імплементація сучасної освітньої методики в медицині зіштовхується із певними труднощами. Насамперед це пов'язано із неможливістю змін відношення викладачів ЗВО до новітніх способів підвищення компетентності майбутніх спеціалістів та фактичною відсутністю методичної складової. Тому, у своїй практиці ми маємо справу із такими протиріччями:

- підвищується значимість самостійної роботи студентів та вимоги до її результатів в контексті запитів стейкхолдерів;
- в існуючих методичних розробках не завжди зроблений акцент на навчання вмінню самостійно шукати потрібну інформацію, виокремлювати проблему й знаходити шлях її раціонального вирішення.

Для вирішення вказаних вище протиріччя була розроблена система самостійної роботи (освітній модуль) - силлабус. Під силлабусом потрібно розуміти коротку програму самостійної роботи в процесі вивчення дисципліни, в якій міститься вся необхідна інформація для успішного освоєння студентом

курсу. Силлабус дозволяє доповісти студенту майже все, що йому потрібно знати про те, як буде проходити дисципліна і що очікується від нього. Основу силлабусу становить самостійна робота студента, яка оформляється, як правило, у вигляді окремого модуля. Для вивчення курсу студентам пропонується традиційні заняття поєднувати з позааудиторною самостійною роботою у дистанційному курсі. У першу чергу, це відноситься до подання лекційного матеріалу. Дійсно, традиційна лекція з слайдами Microsoft PowerPoint зараз ставиться під сумнів щодо її актуальності та важливості в медичній освіті. Натомість принцип "розгорнутої аудиторії" у медичній освіті на основі симуляційних технологій дозволяє студентам-медикам займатися самостійним стилем навчання та вирішувати їх потребу в актуальній інформації та роз'яснення викладачем певних непорозумінь у режимі реального часу, через чат.

Такий підхід до структурування змісту дисципліни дозволяє не тільки підвищувати ефективність освоєння змісту дисципліни але й стимулювати самостійну пізнавальну діяльність студентів та забезпечувати її відповідність запланованим освітнім результатам дисципліни, а також ефективно формувати та розвивати професійні компетенції студентів, пов'язані з організацією їх самостійної роботи.

Основними функціями силлабусу є: показати студентам загальну картину дисципліни викладання; пояснити студентам політику, вимоги та процедури курсу; допомогти студентам оцінити свою готовність до курсу, визначаючи необхідні як умова знання

Структура силлабусу полягає також ознайомленням із місцем даної дисципліни в програмі навчання. Мета та завдання формулюють відповідно до типової навчальної програми (для загальнообов'язкових дисциплін) та робочої навчальної програми (для дисциплін за вибором).

Поставлена мета і завдання повинні описувати не абстрактні дії, а конкретні результати того, хто навчається, саме що студент має знати, має вміння та має виконувати після закінчення курсу.

До силлабусу мають бути внесені пререквізити - дисципліни, що містять знання, вміння та навички, що необхідні для освоєння дисципліни. При тому, рекомендується не тільки вказати перелік дисциплін, що випереджають вивчення даної дисципліни, а й по можливості перерахувати конкретні знання та навички, володіння якими істотно полегшить засвоєння пропонованої дисципліни. Постреквізити – дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, вміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення дисципліни.

Характерною особливістю силлабусу є й визначення компетенцій: інтегральної, загальної та предметної. Оцінка компетенцій – це процес порівняння досягнутого студентами рівня володіння ними з еталонними показниками, описаними в програмі. Мета оцінки – стимулювати і спрямовувати навчально-пізнавальну діяльність студентів. Основні вимоги до оцінки: об'єктивність, гласність і ясність, дієвість, всебічність, значимість і авторитетність. Інформація про оцінювання детально описує організацію поточного та підсумкового контролю:

- засоби оцінки рівня підготовки студентів (тести, розв'язання ситуаційних задач - комп'ютерна програма (мін. 75% правильних відповідей);

- практичні навички (командна/або індивідуальна симуляція);
- трактування та оцінка результатів клініко-лабораторно-інструментальних методів дослідження;

- клінічний менеджмент випадку (обстеження, лікування (чіткі дози, тривалість, побічна дія препаратів), подальші рекомендації).

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які викладач пред'являє при вивченні тієї чи іншої дисципліни. Вимоги можуть стосуватися відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнь і т.п.); правил поведінки на заняттях (активну участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів та ін.).

Організація самостійної роботи на основі силлабусу структурує і систематизує процес навчання. У студентів реалізується можливість вибору індивідуальної освітньої траєкторії в рамках навчальної дисципліни. В процесі проведення занять зростає захопленість студентів в обговоренні теоретичних питань під час дебрифінгу. Постійне оновлення форм та методів роботи з студентами-медиками сприяють підвищенню якості освітнього процесу. Використання методичних ресурсів супроводу, рекомендованих викладачем, допомагає самостійно визначити напрям індивідуального руху до вирішення поставлених завдань.

Кременська Л.В., Криклива С.Д., Бобровська О.А.

Застосування наочного методу при вивченні фармацевтичної ботаніки студентами ВНМУ ім. М.І.Пирогова

Переважна більшість людей якнайкраще сприймає саме візуальну інформацію – вона полегшує сприйняття, осмислення, узагальнення та швидше систематизується. Дослідження показали, що людина запам'ятовує до 15 % інформації, одержаної в усній формі і 25 % – за допомогою зору; якщо ж обидва ці способи передачі інформації використовуються одночасно, може активно сприйматись до 65 % навчального матеріалу. Тобто, комбінований вплив візуальної і слухової інформації збільшує коефіцієнт подразників органів слуху та зору і впливає на довгострокову пам'ять.

Фармацевтична ботаніка – це базова медико-біологічна дисципліна медичних і фармацевтичних вузів для підготовки фахівців фармацевтичної галузі. У ВНМУ ім. М.І. Пирогова студенти вивчають анатомію, морфологію та систематику рослин. При вивченні структурно-функціональних та біохімічних особливостей рослинної клітини та тканин використовується метод мікроскопування живих та фіксованих препаратів частин рослин. Проводяться якісні реакції на виявлення запасних та екскреторних речовин лікарських рослин. Для закріплення набутих знань після кожної практичної роботи замальовується об'єкт дослідження та позначаються його складові, що сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу.

При вивченні анатомічної будови органів рослин проводиться мікроскопічне дослідження фіксованих мікропрепаратів коренів, стебел та листових пластинок односім'ядольних та двосім'ядольних рослин, зазначаються діагностичні ознаки для різних видів лікарської сировини.

хімії студентами медичного факультету	
Комар О. М. Нова освітня парадигма і компетентності для професійної підготовки майбутніх фахівців	107
Комарницька Н.Т., Гулобов Б.З. Актуальні питання перебудови післядипломної освіти лікарів- організаторів охорони здоров'я в умовах запровадження БПР	108
Кондратюк А.І., Кривоніс Т.Г., Комісарчук О.О. Психологічні особливості впровадження інноваційних підходів у педагогічному спілкуванні в системі сучасної вищої медичної освіти	109
Константинович Т.В., Довгань А.О., Демчук А.В., Побережець В.Л. Використання психометричних тестів як засіб діагностики соматопсихічного синдрому у викладанні предмету пропедевтики внутрішньої медицини	111
Коньков Д.Г. Впровадження силлабусу як можливість реалізації індивідуальної освітньої траєкторії	112
Кременська Л.В., Криклива С.Д., Бобровська О.А. Застосування наочного методу при вивченні фармацевтичної ботаніки студентами ВНМУ	114
Кривов'яз О.В., Кудря В.В., Томашевська Ю.О., Тозюк О. Ю., Щерба І.К. Курс за вибором «Теоретичні основи технології лікарських форм» як складова комплексної підготовки фахівців спеціальності «Фармація, промислова фармація»	115
Кулик Л.Г. Предмет фтизіатрія в контакті реформування у галузі охорони громадського здоров'я	116
Кучер В.О., Незгода О.П. Нові підходи до організації післядипломного навчання по фтизіатрії	117
Лаціба В. П. Інтелектуально-гносеологічний потенціал сучасної концепції історії України	118
Литвинюк О. П. Медична освіта в Україні: проблеми підготовки лікарів в вищих навчальних закладах	120
Личик Г.З., Ладутько С.В., Тубулкан К.М. Роль біологічної хімії та клінічної біохімії у формуванні фармацевта - фахівця високого рівня	121
Лісовий М. І., Білик Я. С., Гулевич А. М. Труднощі відбору лексики на початковому етапі навчання іноземних студентів	122
Ліхницький О.О., Копчак А.В. (д.мен.н, професор, директор СМС НМУ ім. О.О.Богомольця), Хрол Н.С.(к.мед.н. доцент, заступник директора СМС НМУ ім. О.О.Богомольця), Ліхницький О.М., Терехов С.С.(аспірант кафедри ортопедичної стоматології НМУ ім. О.Богомольця), Гуменюк К. В. (головний хірург МО, заслужений лікар України, к.мед.н., доцент, полковник мед. служби) Впровадження основ 3D моделювання та клінічне застосування в навчальний процес	124
Лобастова Т.В., Таран О.А., Чайка Г.В., Буран В.В. Проблеми якісної підготовки медичних фахівців в умовах конкурентного середовища	125